

زن و شوهر از یکدیگر ارث می‌برند؟

زن و شوهر به طور طبیعی از یکدیگر ارث می‌برند. اما اگر از یکدیگر جدا شوند چطور؟ اگر مرد، همسرش را به صورت رجعی طلاق دهد و از او جدا شود، هر یک از زوجین قبل از اتمام زمان عده فوت کند، دیگری از او ارث می‌برد و اگر فوت بعد از پایان زمان عده باشد هیچ یک از دیگری ارث نمی‌برد و رابطه توارث منحل می‌شود.

تکلیف هدایای دوران نامزدی

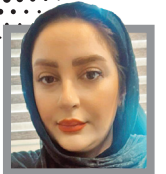

اگر نامزدی به هر دلیل به هم بگسرد، هر کدام از پسر و دختر می‌توانند هدایای را که به طرف مقابل داده‌اند، پس بگیرند (مانند طلا و جواهرات، اتومبیل، موبایل و...) اگر هدایای تقدیمی، از بین رفته باشد، قیمت واقعی آنها به کسی که هدایا را داده، اعطا خواهد شد.

باشگاه و کلا

آگاهی از مسائل حقوقی به پیشگیری از وقوع بسیاری از جرائم و حوادث ناخوشایند کمک می‌کند. در این صفحه با کمک گروهی از بهترین و کلا و حقوق دانان دادگستری به سوالات روز حقوقی شما پاسخ می‌دهیم.

انتشار و سوءاستفاده از تصاویر خصوصی چه مجازاتی دارد؟

سونیا سلطانی
دکتری حقوق کیفری

یکی از جرائم روزافزون که در دادسرا و محاکم کیفری بسیار شایع است انتشار و سوءاستفاده از فیلم یا عکس‌های خانوادگی خصوصی و خانوادگی دیگران و اخذی از آنها است. انتشار فیلم و تصویر خصوصی از دیگران بدون رضایت آنها در اکثر مواقع موجب هتک حرمت افراد، بردن آبروی آنها، لطمه‌زدن به بنیان خانوادگی آنها و حتی موجب ایجاد ضرر در محیط شغلی فرد می‌شود. به خاطر همین قانونگذار در این راستا این عمل را جرم دانسته و برای مجازات تعیین کرده است. تا به این وسیله هم از قربانیان جرم که تصاویر خصوصی‌اش منتشر شده حمایت کند. تغییر در فیلم یا عکس‌های دیگران مجازات دارد اما اگر صرفاً این فیلم و عکس بدون رضایت صاحب آن عکس منتشر شود همچنان برای مجازات در نظر گرفته خواهد شد. در مواد ۷۴۴ و ۷۴۵ در باره افرادی که به وسیله سامانه‌های مخابراتی یا رایانه‌ای، صوت و تصویر و فیلم خصوصی و خانوادگی دیگران را بدون رضایت آنها منتشر می‌کنند مجازات در نظر گرفته شده است که این مجازات شامل حبس، جزای نقدی و گاهی هر دو می‌شود.

در خصوص این جرم باید دانست که انتشار فیلم یا عکس باید توسط سامانه‌های رایانه‌ای انجام شود. نکته مهم اینکه انتشار فیلم و عکس دیگران، باید بدون رضایت آنها انجام شده باشد تا شامل مجازات شود. مرتکب باید فیلم یا عکسی که به دیگران تعلق داشته باشد را منتشر کرده باشد و اگر غیر از این باشد مجازات نمی‌شود مگر اینکه این تصاویر حاوی تصاویر مستهجن باشد که براساس آن دچار پیگردهای قانونی خواهد شد. انتشار فیلم یا عکس دیگران باید در شبکه‌های عمومی در دسترس قرار بگیرد و مهم‌ترین نکته این است که مرتکب باید به صورت عمدی دست‌به‌چنین کاری زده باشد تا عملش مصداق جرم باشد. بنابراین سهوی بودن این کار و غیر عمدی بودن جرم نیست. از سوی دیگر فردی که تصاویرش منتشر شده باید از این عمل ضرری دیده باشد تا بتواند موضوع را پیگیری کند.

روند رسیدگی به این پرونده‌ها به این شکل است که شاکی بعد از اینکه در دفاتر الکترونیک خدمات قضایی شکوائیه‌اش را ثبت کرد پرونده به دادسرای رسیدگی به جرائم رایانه‌ای ارجاع می‌شود. در آنجا بعد از انجام تحقیقات مقدماتی اگر به مجرمیت شخصی پی برده شود، پرونده را با صدور کیفرخواست به دادگاه کیفری ارجاع می‌دهد. دادگاه بعد از تعیین جلسه رسیدگی طرفین را دعوت می‌کند و بعد از شنیدن دفاعیات طرفین نسبت به صدور رأی اقدام می‌کند.

جایگاه قانونی رمز ارزها

زینب ریاضی
وکیل دادگستری

ارز مجازی عنوانی عام برای برخی ابزارهای فناورانه با ویژگی‌ها و کارکردهای پول یا ابزارهای مبادله است. منظور از ارز مجازی گونه‌های ابزار پرداخت و ابزار مبادله‌ای است که توسط برنامه رایانه‌ای خلق و کنترل می‌شود و ارز دیجیتال عبارت موسع از نظر حقوقی است که به صورت الکترونیکی ذخیره و منتقل می‌شود. ارزهای مجازی در دنیا به عنوان جایگزینی برای پول‌های سنتی مطرح شده‌اند تا مورد حمایت دولت‌ها باشند. ارزهای مجازی در آرژانتین، تایلند و استرالیا، با عنوان «ارزهای دیجیتال»، در کانادا، چین و تایوان، «کالا‌های مجازی»، در آلمان «توکن‌های دیجیتال» در سوئیس «توکن‌های پرداخت»، در ایتالیا و لبنان «ارزهای سایبری» در کلمبیا «ارز الکترونیکی» و در هندوراس و مکزیک «دارایی‌های مجازی» شناخته می‌شوند. در توصیه‌نامه منتشر شده توسط گروه ویژه اقدام مالی در سال ۲۰۱۹ با جمع‌بندی تمامی عناوین مذکور ذیل عنوان «دارایی‌های مجازی» تلاش شده تعریفی نسبتاً جامع از این فناوری ارائه شود.

در سال ۲۰۰۹ با ظهور بیت کوین نوع جدیدی از ارز مجازی به وجود آمد. رمز ارزهایی مانند بیت کوین تنها گونه‌ای از ارز مجازی هستند و همه ارزهای مجازی رمز ارز نیستند. بیت کوین در سال ۲۰۱۶ ۲۰ تانسته ۹۰ درصد ارزش بازار ارزهای مجازی را تشکیل دهد و از ظرفیت‌های تأثیرگذاری بر اقتصاد جهانی برخوردار است که می‌تواند نقطه آغاز یک نظم پولی نوین و تغییرات در ساختارهای سیاسی باشد. بیت کوین را می‌توان یک مدل جایگزین برای سامانه پولی و مالی جهانی دانست؛ به طوری که این ارز اکنون نظر بخش‌های بانکی، سرمایه‌گذاران، دولت‌ها و شرکت‌ها را به خود جلب کرده و زیر اثر ویژگی‌هایی برخوردار است که پول‌های رایج و برخی دیگر از پول‌های سنتی مانند فلزات گرانبه‌افز آن هستند.

بیت کوین تنها به شکل دیجیتال وجود دارد و از شکل و فرم فیزیکی همانند پول نقد برخوردار نیست. از این رو، به لحاظ فنی تنها قابل ذخیره در یک کیف پول دیجیتال است. ذخیره‌سازی این ارز مجازی بدون نیاز به هیچ واسطه فعال از قبیل بانک صورت می‌پذیرد و در هر زمان از شبانه‌روز و بدون هیچ گونه محدودیتی قابلیت استفاده توسط مالک را دارد. این امر به معنای حذف واسطه‌ها و در نتیجه از بین رفتن قدرت تنظیم‌گری و سیاستگذاری حکومت‌ها با اتخاذ ابزارهای پولی و مالی بر نظم اقتصادی است و اگرچه ارزهای مجازی معمولاً توسط دولت‌ها پشتیبانی نمی‌شوند اما برخی دولت‌ها لاقلاً برخی انواع رمز ارزها را پذیرفته‌اند.

طبق ماده ۲۲ آیین نامه استخراج رمز دارایی‌ها، هر گونه فعالیت مربوط به استخراج رمز دارایی اعم از واردات، تولید، فروش و تعمیرات تجهیزات صرفاً با دریافت مجوز از وزارت صمت و از طریق رويه قانونی تجاری و گمرکی، مجاز است. همچنین طبق تبصره ۲ ماده ۱۷ آیین نامه، بانک مرکزی موظف است با همکاری وزارت صمت حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، زیرساخت‌های عرضه رمز دارایی توسط مراکز استخراج و دستورالعمل شرایط تعهد ارزی و دریافت و بهره‌مندی از تعرفه‌های حمایتی را تدوین و ابلاغ کند.

حق داشتن وکیل

محمد رضا گیوچی
وکیل دادگستری

یکی از موارد مهم در اجرای عدالت و فرایند دادرسی عادلانه، حق داشتن وکیل است. در تمامی امور مراجعه به متخصص و فرد مسلط و آگاه به آن موضوع، ضریب خطا را به حداقل رسانده و از سوق به بیراهه تا حد قابل توجهی ممانعت و پیشگیری می‌کند. مثلاً در امور مربوط به پزشکی همه می‌دانند که وقتی جسم انسان بیمار شود باید به پزشک مربوطه مراجعه کرد تا در نهایت به سلامت و رفع بیماری رسید و مراجعه به افراد سودجو و نا آگاه و بعضاً خوددرمانی و عدم استفاده از تخصص‌های موجود سبب خسارت‌های جسمی جبران‌ناپذیری خواهد شد که غیر ندامت و پشیمانی تأثیری نخواهد داشت.

متأسفانه در روند رسیدگی‌های قضایی فرهنگ داشتن فرد متخصص در دفاع قانونی از حقوق افراد که همان وکیل رسمی دادگستری است بعضاً مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

درصد قابل توجهی از تراکم پرونده‌ها و اطاله دادرسی به علت عدم استفاده از حق داشتن وکیل است. حق داشتن وکیل رسمی دادگستری از حقوق اساسی و مورد قبول محاکم داخلی و بین‌المللی است. مطابق اصل ۳۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هم این موضوع پذیرفته شده است.

(اصل ۳۵ - در همه دادگاه‌ها طرفین دعوی حق دارند برای خود وکیل انتخاب کنند و اگر توانایی انتخاب وکیل را نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل فراهم شود.)

انواع و اقسام وکالت:

وکالت در مراجع قضایی به یکی از طرق زیر خواهد بود.

۱. **تعیینی:** وکیل تعیینی همانگونه که نام آن مشخص است فرد جهت دفاع از حقوق خود اعم از حقوقی یا کیفری به دفتر وکیل رسمی دادگستری مراجعه و امضای وکالت‌نامه و اوراق مربوط به آن، وکیل مورد نظر خود را تعیین و انتخاب کرده، و دفاع از موضوع را به ایشان اعطا می‌کند.

۲. **تسخیری:** در برخی موارد کیفری جهت تشکیل جلسه دادگاه حضور وکیل لازم و ضروری است و بدون حضور وکیل جلسه دادگاه رسمیت ندارد.

براساس ماده ۳۴۸ قانون آیین دادرسی کیفری: «در جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده ۳۰۲ این قانون، جلسه

- جرائم موجب مجازات سلب حیات
- جرائم موجب حبس ابد
- جرائم موجب مجازات قطع عضو یا جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان نصف دیه کامل یا بیش از آن
- جرائم موجب مجازات تعزیری درجه سه و بالاتر
- جرائم سیاسی و مطبوعاتی

و در صورت عدم معرفی وکیل از جانب متهم دادگاه خود، موظف است وکیل را با هماهنگی نهاد مربوطه (کانون وکلا و یا مرکز مشاوران) به عنوان وکیل متهم برگزیند. به این وکیل، وکیل تسخیری گفته می‌شود.

۳. **معاضدتی:** در صورتی که شاکی یا متهم در دعوی کیفری به غیر، وکیل تعیینی یا تسخیری نداشته باشد و خواهان یا خوانده در دعوی حقوقی توان مالی برای استخدام وکیل دادگستری را نداشته باشد، می‌تواند با اثبات ناتوانی مالی خود، تقاضای تعیین وکیل معاضدتی کند. وکالی دادگستری در هر سال مکلف به پذیرش سه دعوی حقوقی تحت عنوان وکیل معاضدتی هستند.

۴. **اتفاقی:** وکیل اتفاقی شخصی است که دارای دانشنامه کارشناسی حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی بوده و معلومات کافی برای وکالت دارد اما پروانه وکالت ندارد، هر سال نهایتاً ۳ مرتبه می‌تواند از کانون وکلا و دادگستری پروانه وکالت اتفاقی بگیرد و برای نزدیکان سببی (اشخاصی که به واسطه ازدواج فامیل شخص شدند) یا نسبی خود (اشخاصی که به دلیل هم‌خون بودن فامیل شخص هستند) تا درجه دوم از طبقه سوم وکالت کند؛ یعنی علاوه بر همسر و پدر و مادر و اجداد و فرزندان، و برادر و خواهر، عمو و عمه و دایی و خاله و فرزندان آنها را نیز شامل می‌شود.